הישיבה

הגליון לבן הישיבה

גליון מס' 38

בהיותי ילד, בית הורי היה ממש מול ישיבת 'קול תורה'. כל פעם שהייתי חוזר מה'תלמוד תורה' בצהריים הייתי רואה את מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל ממתין להסעה ומסביבו עומדים אנשים ומשוחחים עמו. בתור ילד הייתי עומד בין אותם מבוגרים ומדמיין לעצמי שגם אני הייתי רוצה לשאול אותו איזה שאלה. עבור ילד בגילי היה זה כמו לדבר עם מלך.

והנה יום אחד מרוב הדמיון המפותח, יצאה המשאלה מגדר מחשבה, ולפתע בלי שאתפוס כיצד קרה הדבר מצאתי את עצמי פונה אל גדול הדור ואומר בבטחה – "יש לי שאלה". הוא ניגש אלי התכופף קמעה וחייך את חיוכו הממיס לבבות: "כן ילדי מה השאלה" לכאורה במצב כזה הייתי צריך להיות ב'רקיע השביעי' מרוב שמחה, הנה חלומי הגדול מתגשם, אך היתה בעיה קטנה שהעיבה על אושרי. לא היתה לי שום שאלה... ניסיתי בקדחנות להעלות במוחי שאלה כלשהי, עד שלבסוף צצה במוחי השאלה הגרועה ביותר שיכולתי לשאול. האמת ששאלה זו שאלתי את הרב"ה בחיידר כמה ימים קודם לכן, והתשובה שקיבלתי היתה משכנעת ביותר... סטירת לחי מצלצלת... שאלתי היתה כזו. נאמר במשנה: "רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות" והשאלה שלי כילד היתה, אם הקב"ה רוצה לזכות אותנו והוא חפץ שיהיה לנו טוב מדוע הוסיף לנו מצוות והקשה עלינו את מהלך החיים, אדרבה שיוריד מעט מהמצוות... נו, כעת ודאי מובן לכולם מדוע הרב"ה סטר לי... וגדול הדור חייך אלי בטוב ליבו ואמר: "שאלה טובה שאלת בני". תראו איך גדול הדור יורד לסוף דעתו של ילד קטן והכול בחיוך ובסבלנות, זאת מלבד מה שדיבר בעברית ולא ביידיש כפי שהיה רגיל לדבר ובהברה שאוכל להבין ממש גדלות שלא תיאמן. והוא פתח והסביר לי בנועם "נתחיל עם תחילת היום. ההלכה מורה לנו איך להתלבש. ידוע לך למשל כיצד עפי ההלכה יש לקשור את שרוכי הנעליים"? "כן" עניתי "נועל ימין ואח"כ שמאל, קושר שמאל ואח"כ ימין" "נו ואתה מקיים זאת"? "כן", למזלי בדיוק מספר שבועות קודם לכן למדנו זאת ב'חיידר'. אבל זכורני שבתוך לבי לא הייתי כ"כ מרוצה. 'גם בצורת נעילת הנעליים צריכה התורה להתערב לי'?. "עתה", המשיך מרן ואמר: "תחשוב על ילד שלא זכה ללמוד תורה", או אפילו על גוי. איך הוא נועל נעליים בבוקר, האם הוא מכניס את שתי רגליו לשתי הנעליים בבת אחת, או שהוא נועל קודם נעל אחת ואח"כ את השניה"? "ודאי הוא נועל קודם את האחת ואח"כ את השניה". "ואח"כ, איך הוא קושר, בבת אחת את שתיהן"? "לא, הוא קודם קושר את האחת ואח"כ את השניה" "נו ילדי" הוא אמר בחיוך "רואה אתה כמה גדול חסד ה' עמנו השי"ת? כביכול אומר לך, בני אהובי! כה גדולה אהבתי אותך עד ש'מתחת לפני האדמה' אני מחפש לך מצוות. הרי בין כה וכה במשך כל ימי חייך תמיד תנעל נעל אחת ואח"כ את השניה, ותעשה זאת אלפי פעמים ואולי אף יותר. אבל אני אומר לך באיזה סדר לעשות פעולה זו כדי שתיחשב לך למצוה. אתה תתרגל לנהוג בצורה כזו, וכך בלי משים תצבור לעצמך במשך החיים אלפי מצוות בלי שעשית דבר". "הנה", הצביע על עצמו "תראה אני איש זקן, קשירת שרוכי הנעליים הינה פעולה פשוטה ויומיומית שכל אחד עושה פעמיים ביום ואפילו יותר, והנה בלי שום טרחה מצדי הולך אני לדרכי ורכבת מלאה מצוות נגררת אחרי".

"זהו בעצם תוכן הפסוק בתהלים (סב יג) 'ולך ה' חסד כי אתה משלם לאיש כמעשהו' ולכאורה זהו דבר פלא אם משלמים לאיש כמעשהו, זהו צדק אמת ויושר, אבל איזה חסד יש כאן? "אלא כשנגיע למעלה נגלה שכמעט לא עשינו דבר. כל הקשיים והעמל שחשבנו שאנו עמלים עבור תורה ומצוות, בין כה וכה היינו צריכים לעבור אותם. רק מה, 'הסכמנו' לעשות זאת למען רצון הבורא ית', ועל עצם 'הקרבה' זו כבר מקבלים שכר. או אז נגלה שבעצם כל התשלום על מעשינו היה בבחינת חסד". והוא סיים ואמר על משקל דברי התנא "אנו רצים והם רצים". "אנו נועלים והם נועלים, אנו נועלים ומקבלים שכר והם נועלים ואינם מקבלים שכר, אנו קושרים והם קושרים, אנו קושרים ומקבלים שכר והם קושרים ואינם מקבלים שכר"

הרב יחיאל יעקובזון (מתוך "המדריך האישי שלך") המבשר

קשה לך? זקוק לעזרה?

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא
בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה'
לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18
שיחת חינם

אליך בן ישיבה

התחדשות

תופעה מוכרת בימים אלה של אמצע הזמן, בה בחורים מאבדים את הלהט של תחילת הזמן, העייפות משתלטת, וסדרי הלימוד ועבודת השי"ת נעשים לקשים יותר.

אין ספק שכל אחד מאיתנו רוצה להשקיע ולהצליח בלימוד התורה הקדושה, לקיים מצוותיה ולהתענג על ה', בכדי להגיע בסופו של דבר לשלמות, כי זהו רצונו של ה' יתברך לטובתנו האמיתית. אך קשה לעמול וולהתייגע רק מכח מחשבה זו, והאדם נזקק לדחיפות נוספות כגון התרגשות של התחלה, זמן אלול וכדו' שבתקופה זו אינן בנמצא.

התשובה לזה -

"היום אם בקולו תשמעו"

אשקיע ואלמד ואעשה רצונו רק היום! על מחר נראה מחר!

כך בכל יום יש התחדשות מחודשת וגם המטלה לא נראית כבידה כ"כ, שהלא אין מוטל עלי רק את היום הזה ותו לא.

וכך מתקדמים במלחמה עם היצה"ר.

בתפילת קבלת שבת אנו אומרים "היום אם בקולו תשמעון אל תקשו לבבכם כמריבה כיום מסה במדבר, ארבעים שנה אקוט בדור וגו' " ודרשו בעלי המוסר שזו הייתה טעותם של דור המדבר שלא ידעו את היסוד של "היום אם בקולו תשמעון" מה שהביא אותם ר"ל ל"אשר נסוני אבותיכם וגו' "

הבה ניקח את היסוד הזה ונעבוד רק היום, וכך נצליח בעז"ה להתחדש ולהצליח

בהצלחה

שלכם, העורך

להרגיש את המתיקות בלימוד התורה

הדרכה והנהגה לבן הישיבה ממרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצוק"ל

דרך הלימוד הנכונה כדי להרגיש את המתיקות בלימוד התורה

אמר רבינו:

הגמרא אומרת (שבת לא ע"א) שדברי תורה נקנים רק מתוך שמחה, שמחת הלב. אם חסר לאדם את הסיפוק הפנימי, זהו מצב שיכול להביאו לנפילה גדולה. ולכן תמיד בזמן שלומדים יש להרגיש טעם בלימוד, להרגיש את המתיקות בלימוד התורה, וכשמרגישים טעם בלימוד - זה נותן חיזוק ודחיפה להמשיך עוד ועוד.

איך מרגישים טעם בלימוד? ראשית, צריך להתרגל ללמוד ללא הפסקות, לא לעשות את הלימוד קרעים קרעים, כי עיקר ההצלחה בתורה הוא כשלומדים בהמשך אחד. התבוננו בדבר ותראו, שפעמים מתחילים ללמוד בהכרח ובקושי, עצלות הגוף מכבידה על השעבוד ללימוד התורה, אך משמתגברים ונכנסים ללימוד, לומדים רבע שעה או מחציתה, מתחילים להרגיש משיכה ללימוד. דבר זה הוא מכח קדושת התורה המשיבה לנפשו של האדם את ההרגשה בטעמה של תורה, ומתוך כך גוררת אותו להמשיך בלימוד ביגיעה ובעמל, אך כל זה אם לומד ללא הפסק, ברציפות.

העצה להצליח בזה, לימדונו רבותינו בעלי המוסר, שיקבע לעצמו זמן מה בתחילת לימודו שבזמן זה אינו מפסיק, ולומד בהמשך אחד. קביעות זו תשפיע להרגיל בהתמדה וסופה שתרבה וימשיך בלימוד ברציפות זמן הרבה.

והשנית, אופן הלימוד, שישתדל ללמוד בנחת ולא במהירות, לברר את הכתוב - ואיני מכוון בזה להתעכב מיד בכל העמקות, שזה חלק נוסף שגם אליו נדרשים - אבל ההתחלה צריכה להיות להתבונן במתינות לקנות את תוכן דברי הסוגיא, ללמוד פעם אחת דברי הגמרא, ואם לא מבינים לחזור פעם שניה, וללמוד דברי רש"י ולדייק דבריו ולנסות שוב להבין, עד שהקב"ה עוזר ומבינים.

הקושי וההכבדה בלימוד באים בגלל המהירות, שרוצים להספיק ואין מתעכבים בשימת לב לדעת ולהבין, וסבורים שמהלימוד המהיר כבר יודעים.. והדבר מצוי כשמתחילים ללמוד דברי התוספות ואין מבינים כראוי את דבריהם, ואין מבינים קושייתם, וסיבת הדבר מפני שאין בהירות בהבנת הגמרא.

אחר שישובו ויבררו היטב במתינות דברי הגמרא ופירוש רש"י, יוכלו להבין מה באו התוספות להקשות ומה הוסיפו בביאור הגמרא, וכן הוא בלימוד דברי שאר הראשונים.

והעצה לזה ללמוד עם חברותא, לברר יחדיו הגמרא והראשונים, שמתוך שמציעים הדברים זה לזה יראו מה ברור להם ומה לא הבינו, ועל ידי זה תהא משנתם סדורה להם.

אם אינו נהנה מהלימוד - אין התורה סם חיים לו

אמר רבינו: "ברפואה שייך לפעמים שהיא מרה מאוד, אבל הרופא קובע שזוהי הרפואה ואפילו שזה ממש מר מאוד, והוא סובל מרירות גדולה, הוא בולע וזה רפואה.

אמנם בתורה אין זה כך, שאם אין את הטעם בתורה ואין רצון ללמוד, אז הוא רחוק מהתורה. התורה היא סם חיים או להפך, ואם אינו מרגיש טעם והנאה מהלימוד, לא יועיל לו סם התורה להחיותו".

תורה "תבלין" - טעם המלחמה!

בראתי יצה"ר בראתי לו תורה "תבלין" (קדושין ל', ב') - התבלינים עושים את הטעם הטוב של המאכל, כך היא התורה, רק אם מרגיש את הטעם הטוב והמתוק של התורה, את הגישמאק והנעימות שבה, זהו הדבר היחיד שאפשר להיעזר בו במלחמה נגד היצה"ר.

(כתבי תלמידים)

כיצד אפשר לקרוא לתורה הקדושה "חומר"?!

בימי ראשון היה נהוג מבחן שבועי בישיבה, ופעם אחת אמר אחד הבחורים כי לא הספיק לחזור על החומר ולכן אינו יכול להיבחן.

אמר לו רבינו: "נו, לא הספקת, בסדר, אבל איך אפשר לקרוא לגמרא "חומר", האם זה היסטוריה או חשבון?! הרי לומדים תורת ה', ואיך אפשר לקרוא לתורה הק' 'חומר'?!"

כך היה נוטע ומשריש בנו יראת שמים.

לימוד התורה יש לו תנאים!

סיפר הרב מנחם בירנבוים שליט"א:

התעורר ויכוח סוער ביני ובין מלמד תשב"ר אחד, שראה בית מדרש אחד שלמדו שם בחורים ממקום תורני ששינה ממסורת הישיבות, וסיפר בהתפעלות שלמדו בהתמדה גדולה. ואני טענתי כנגדו שאין לימוד התורה שלהם כמו שצריך. ושאלו אותי המלמדים הנוכחים: וכי אתה מחליט מה זה לימוד התורה כמו שצריך? וסיפרתי הדברים לפני רבינו.

ואמר לי רבינו: אתה צודק במאה אחוז. לימוד התורה יש לו תנאים, ושם אין מקיימים את התנאים הנדרשים, והרי מצינו בגמרא (נדרים פ"א, א') "על עזבם את תורתי - שלא בירכו בתורה תחילה", ואף שבפועל הם למדו, אבל יש תנאים בשביל להיקרא "לימוד תורה", וכשאין מקיימים את התנאים מקרי "על עזבם את תורתי"!

כיצד מקבלים את התורה

נשאל רבינו ע"י אחד התלמידים: הנה הקב"ה נתן לנו את התורה, אבל איך מקבלים את התורה?

והשיבו: הקבלה שלך צריכה להיות, ללמוד את כל הש"ס באופן כזה שתמיד תהיה סוגיא אחת שבה אתה עכשיו שקוע ותפוס!

ללמוד בלא הפסקות

נשאל רבינו, כיצד לא להתבטל בזמן הלימוד.

והשיב: ללמוד בקול נעים והסברה ברורה בפה, עד שעי"ז מתחילים להרגיש טעם התורה.ואולי להקציב זמן קצוב בל"נ שלא להפסיק באותו זמן, וכך להתרגל איזה זמן מסויים עד שקונים מעלת ההתמדה ללמוד בלא הפסקות, אבל הכל להזהר ולהתנות בלי נדר.

וכשמתחילים ללמוד, אם ינהג בעצמו הנהגה טובה שלפחות בתחילת הלימוד ישתדל ללמוד ללא הפסק, הרי קיים היטב את הראשית, ואז יש לו תקוה לאחרית טובה. כשמתחילים הסדר בהנהגה כזו ולומדים זמן מה בהמשך אחד בלי הפסקה, אזי זה גורם להשקיע את עצמו בלימוד, כי הלימוד שהתחיל בו מושך את האדם להמשיך ללמוד, כי בזכות זה שהתחיל לימודו בהתמדה ופנה מהבלי עוה"ז להשקיע עצמו בלימוד התורה, הקב"ה מזכהו שירגיש טעם בלימוד, ולבו מתמלא תשוקה להמשיך להתמיד בלימודו, וכך שעה תגרור אחריה שעה נוספת, עד שיתרגל ללמוד ברצף אחד ללא הפסק. וזה יסוד ההצלחה, שממנו יזכה לסייעתא דשמיא בלימודו.

סגולה בדוקה ומנוסה לרצות ללמוד

אמר רבינו: כאשר מרגישים קושי ואין חשק ורצון להתחיל ללמוד, סגולה בדוקה ומנוסההיא להוציא התיבות מהפה בקול רם, אף שעדיין אמירתו היא בלא חיות, בלא הרגשה ובלי הבנה, ולהתאמץ לעשות זאת גם כשהדבר עולה בקשיים.

ואזי לאחר עשרה רגעים - ואולי לאחר כרבע שעה - ולכל היותר עשרים רגעים, מובטח ללומד שיתחיל החשק והרצון ללימוד, וקימעא קימעא מרגישים שהראש נפתח, ההתעניינות מתעוררת ומתחילים ללמוד עם ריכוז ועיון.

(כתבי תלמידים)

המציאה כמידת היגיעה

"לא יגעת ומצאת אל תאמין" (מגילה ו ע"ב). אמר רבינו: לא נאמר "לא למדת", אלא "לא יגעת" - והיינו אף שלומד טובא אבל לומד שלא ביגיעה, על זה קמ"ל "אל תאמין". אי אפשר ללכת לישון ולקום למדן, זה מעולם לא קרה. והוסיף: "בזמן

המשך בעמוד הבא

המשך מעמוד קודם

האחרון מחפשים לקבל ברכות וסגולות על תורה ויראת שמים. רוצים ללכת לישון ולקום תלמידי חכמים"...

מהו 'שקוע בלימוד'

פעמים רבות היה רבינו מזכיר את דבריו של אחד מיחידי הדור על עצמו, שעיקר הצלחתו היתה, שהיה לומד ומברר הכל בפנים בבהירות, והיה חוזר ושונה פרקו כמה פעמים עד שנקנו לו הדברים בעל פה. ועיקר יגיעתו היה שלא להסיח דעת מן הלימוד במשך כל היום,אף בשעה שהיה עסוק באכילה ובמנוחה, והיה מתייגע במוחו כל הזמן לחזור על לימודו, ומכך עלה ונתעלה.

וסיפר רבינו בשם אחד מתלמידי רבינו הגאון רבי ברוך בער זצוק"ל, שפעם דיבר רבו ז"ל לפני התלמידים בענין יגיעת התורה, ואמר: "מהי ההבחנה להיות נחשב שקוע בלימוד?", ושייר דוגמה מעצמו, ואמר: "אני לומד סוגיא עד שנופלת עלי תרדמה מרוב עייפות ותשישות, ומיד כשאני מתעורר וממשיך ללמוד - הריני ממשיך באותו מקום שבו הפסקתי כשנרדמתי".

זהו הנחשב "שקוע בלימוד", שהשינה אינה הפסק ויציאה מהלימוד. לזכות לקניינים בתורה, אפשר רק אם בעת שסוגר את הגמרא אינו מתנתק מהגמרא ומהלימוד.

גם כשהולכים ברחוב!

בין דפי הקבלות של רבינו בהיותו בחור, מצינו קבלה אחת: "לחשוב בלימוד גם כשהולכים ברחוב!" והיה אומר תמיד, שגם כשסוגרים את הגמרא, המחשבה צריכה להיות בלימוד. ואמר לחשוב בעיקר על הלכות שנוגעות לרחוב, כמו שבת ועירובין, ארבע אמות ועשרה טפחים וכדומה.

למצוא בכל מקום שאלות הקשורות ללימוד

נשאל האם ללכת ברחוב עם ספר פתוח וללמוד.

וענה: "צריך להתרגל לחשוב בלימוד! מצינו בש"ס שאמוראים שאלו כל מיני שאלות של היכי תימצי. הם הלכו ברחוב והיו שקועים בלימוד, וכל מקום שהלכו דיברו בעניינים שעסקו ולמדו. למדו דיני אבידה - שאלו מצא כאן ארנקי וכו' מהו, למדו הלכות שחיטה - שאלו מצא כאן תרנגולים שחוטים וכו' מהו, ככה חיו וככה למדו!"

כיצד זוכים לשמחה בלימוד

אברך נכנס עם בנו כבן י"ד, וביקש ברכה שהילד יגדל בתורה.

ענה ואמר רבינו: עיקר ההצלחה היא ע"י לימוד בשמחה! וכיצד זוכים ללמוד בשמחה? מתייגעים בסוגיא, ורואים מיד את רש"י, ואיך מיישב רש"י את מה שהיה קשה בסוגיא,(והוסיף, שכאשר לומדים בלי רש"י אזי רק מתבלבלים...). וכשהקב"ה רואה שהוא"מצטער" על כך שאינו מבין, אזי הקב"ה פותח את "לבו", ולא רק את שכלו, ומתגלה לו הפשט, וכך זוכה לשמחה.

(מרשימות הגר"י סוקל)

"עם מדושני עונג"

הקשה רבינו, אנו אומרים בתפילת שבת "עם מדושני עונג", והיכן מוצאים אנו שכלל ישראל מדושן עונג?

אלא - היה אומר רבינו - כשבחור מתחיל ללמוד והוא רואה שזה קשה, "נהיה לו חושך", הוא לא מבין. אבל הוא אינו מתייאש, וחוזר שוב ומתחיל את הגמרא מהתחלה, ואז לאט לאט הקב"ה פותח לו את הראש ומסייע בידו להתחיל להבין, ואז "נהיה לו אור גדול", הנה הוא מבין את הסוגיא.

וכי יש לך עונג יותר גדול מזה? הרי זהו האושר הכי הגדול בחיים!

"או אז מרגישים שמחת גן עדן"

בשיחה שמסר בהיכל ישיבת "בית שמעיה" בב"ב, אמר רבינו את הדברים הבאים:

"חברותא יושבת ולומדת, מתייגעת להבין את הגמרא, את דברי התוספות ורש"י, ולמרות היגיעה בתחילה הם מצטערים שלא זכו להבין. רק אחר כך מרוב יגיעה, נפתחים שערי חכמה ומתחילים להבין את דברי התורה, את סברות הראשונים. או אז מרגישים שמחת גן עדן, ומרגישים טעם גן עדן העליון, אף שהגוף נמצא עדיין עם הנשמה".

שואל ומשיב

הרב ישראל ליוש

יש לך שאלה? הכתובת למכתבים ושאלות:
עלון מעלה מעלה ת.ד. 43064 ירושלים או לפקס: 15326261341

? ברוך ה' אני מאוד משתדל ללמוד היטב בסדרים, אך הרבה פעמים קורה לי שחברים באים אלי באמצע הסדר כדי לפטפט איתי על דא ועל הא, ולא נעים לי לדחות אותם, הדבר מפריע לי מאוד משום שחלק נכבד מהסדר מתבזבז לדברי סרק. שאלתי: איך אני יכול לגרום שחברים שלי לא יפנו אלי באמצע הסדר, או לכל הפחות לדחותם באופן שלא אפגע בהם, אך לא יבואו יותר לפטפט איתי בסדרים. חשוב לי לציין שאני מיוזמתי אף פעם לא פונה אליהם.

! תשובה.

האמת, שהנושא שהעלת הוא חשוב מאוד. משום שהוא לא נוגע רק בענין שציינת, - הפרעות החברים באמצע הסדר, אלא באופן כללי בנושא 'חברה'. הרי לא אחת מתחברים איתנו חברים שהם לא כ"כ לרוחנו. ומנסים בכל כוחם לשוחח איתנו בנושאים שלא היינו רוצים לדבר עליהם, או שרוח חכמים לא ממש נוחה מהם. איך גורמים להם להפסיק למצוא בנו ענין בנושאים הללו, איך נתרחק מהם ולא נפגע בהם, מה הדרך הטובה והיעילה ביותר להשגת תוצאה טובה.

ובכן, לכאורה הדרך הקלה ביותר היא לומר לחבר הלא רצוי בצורה ישירה וגלויה "תשמע, החברות בינינו לא מתאימה, אני לא מעוניין להמשיך איתך בקשרי ידידות, מכאן ואילך אל תיגש אלי יותר", או לומר לאותו בחור שמפריע לך בסדרים, "בבקשה תפסיק לבוא אלי באמצע הסדר, אני לא מעוניין לדבר איתך כעת", אבל האמת שאולי היא דרך ישירה וקצרה, אבל היא ממש לא יעילה, ואולי אפי' פוגעת ואסורה, אם תתנהג כך אולי תפתור את בעיית ההפרעות והחברות הלא טובה, אבל תיצור לך שונאים בישיבה, ותחושה זו שיש מישהו בישיבה שהוא לא חבר שלך, גם אם אותו חבר הוא באמת חבר לא טוב, היא תחושה שלא תועיל לך להצלחה בלימוד, אלא אדרבה היא תגרום לך להיות שקוע בהרגשות הקשות הללו של ברוגז וכעס בחברה. לעיתים, גם יכול לקרות שע"י תגובה כזו דווקא תגרום לכך שאותו בחור מפריע, או אותו בחור שאינך רוצה בחברתו, יבואו אליך יותר וינסו להפריע לך, או ינסו בכל כוחם דווקא כן להיות בחברתך, ולהראות לך שלא תהיה כ"כ צדיק, ושלא תנסה כביכול להתנשא מעל החברה.

לכן, לדעתי התגובה הרצויה במקרה שבחור בא אליך באמצע סדר ומפריע לך ללמוד, היא להגיב בקרירות, אם הוא שואל אותך שאלה תענה לו בקצרה ממש, תן לו תחושה של 'לא עכשיו', אבל בשום אופן אל תאמר לו זאת באופן ישיר, אלא תתן לו תחושה שאתה עסוק כרגע ולכן תשובתך היא קצרה ועניינית, ואולי אפי' קצת קרה וזרה.

כמו"כ גם כלפי החבר שאינך רוצה בחברתו כלל, גם לא בין הסדרים. לעולם אל תודיע לו חגיגית 'אנחנו לא חברים יותר', אלא תפגין כלפיו קרירות, בכל נושא שהוא בא לדבר איתך, תהיה עניני ולא נחמד, הוא כבר יבין שכנראה אתם לא מתאימים לחברות, אבל בתגובה זו הוא לא ירגיש שהחרמת אותו לגמרי או שאתה שונא אותו ח"ו, ולכן הוא לא יעורר כלפיך תחושות שנאה וכעס, אלא פשוט היחסים ביניכם יתקררו והוא לא יפריע לך יותר.

חשוב שנדע לחברות צריך שנים, גם לפטפוטים בסדר צריך שנים, והשנים הללו צריכים להיות נחמדים א' עם חברו. קשרי השנים הללו יכולים להימשך רק עם מתקיים בהם הפסוק 'כמים פנים אל פנים כן לב האדם אל האדם', זאת אומרת התחושה שתתן לחברך כשהוא בא לדבר איתך היא תקבע את מהות ואיכות המשך הקשר ביניכם, כי כמו שאמרנו לקשר טוב צריך שנים, וכשאחד מן השנים יתנהג כמי שלא חפץ בקשר הזה, באופן טבעי הקשר הזה לא יימשך, ובכך תוכל בעזהי"ת להמשיך לעלות ולהתעלות במעלות התורה והיראה, מתוך שלוות הנפש בדיבוק חברים טובים וראויים.

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא
בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה'
לעזרתך בכל יום בשעות הערב
1-800-20-18-18
שיחת חינם

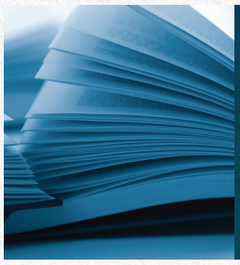

טלית שלא כולה תכלת

ספור

האוטובוס נכנס למתחם התחנה המרכזית, דלתותיו נפתחו. חנני עמד בתוך התחנה, מביט בחוסר עניין בנוסעים שהחלו לרדת מהאוטובוס היישר אל החום העז ששורר בחוץ.

לפתע הבחין מבין כל האנשים השוטפים את המדרכה - דמות מוכרת.

ברגע הראשון חנני לא זיהה אותו. הפרצוף שהתקרב מולו היה מוכר, אך הוא לא הצליח בשום אופן לזכור מהיכן ומי הוא זה ומדוע הוא זכור לו כל כך.

הלה פילס את דרכו בין האנשים שמילאו את שדה הראיה, וחייך אליו בעליצות, מניף את ידו לשלום.

"חנני! מה נשמע?" קרא הלה ממרחק מה, ומשהו בקול המתגלגל הזה, עורר את תאי הזיכרון שלו.

כעבור שניות מועטות, גל של זיכרון הציף אותו בבת אחת - יוסי---

איך יכול היה לשכוח? יוסי, החבר הכי טוב שלו בישיבה קטנה. חיוך פשט על שפתיו הוא. שנים שלא ראה אותו. כמה השתנה, חלף הרהור מהיר במוחו של חנני כאשר הבחין בזיפי הזקנקן המכסה את לחייו הסמוקות.

"ישיבה בוחר נהיית, אה?!" אומר יוסי אגב טפיחה חזקה מדי לטעמו של חנני. יוסי, עליז כפי שהוא זוכר אותו.

"גם אתה לא נראה הכי גרוע", החזיר לו חנני בעליצות. "כמה זמן לא שמעתי ממך או לפחות עליך..."

"כנראה שאתה מסתדר טוב בלעדי...", השיב יוסי בעגמומיות מעושה, אך מיד חזר לחיוך. "אז... איפה אתה היום?" התעניין בנימוס.

"אני... עדיין שם" אמר חנני, "ב"תורה תהא אומנותי". ואתה?"

"אני ב'תורתינו', של הרב שחורי, ב"ה נהנה".

"אה... האמת שלא מזמן הגיע אלינו בחור מהישיבה שלכם", אומר חנני. "קוראים לו שוורצנר, או משהו כזה..."

"איציק שוורצברג?" שואל יוסי לאחר רגע מחשבה והבעת הפתעה על פניו.

"אהה", חנני מהנהן.

"אצלכם?" שואל יוסי והבעתו מתחלפת מפליאה לתימהון.

"אהה", אישר חנני, בשנית.

"כבר התחיל לעשות בעיות ה'תכשיט'?" הצטחק יוסי בשובבות.

"למה בעיות?" שואל חנני בחוסר הבנה. "דווקא עושה רושם של בחור לא רע בכלל. למעשה, הוא בחור ממש טוב, למה אתה אומר ככה?"

"אח..." אמר יוסי אגב תנועת יד בלתי נהירה. "אתה לא יודע מי זה שוורצברג... שלא תדע... חיית טרף שכמותו... למה צריך לדבר?!..", הוא לקח נשימה והפטיר אחר נשיפה קלה: "הוא היה המופרע של הישיבה... התגלמות הפשט ב'אדם עיר פרא'..."

"מה אתה אומר..." הגיב חנני בסתמיות שמתאמצת להסתיר את הסקרנות שניצתה בו כמו מדורה.

קול קטן לחש לו לברוח מן הלשון הרע הזה, לא להקשיב ובוודאי לא להאמין לזה, אך המידע שבידי חברו עסיסי מדי מכדי לוותר עליו. חוץ מזה, השתיק את הקול, זה הרי לתועלת...

איציק, בעל פני התם, שמסתובב ברחבי הישיבה ותמיד הגמרא תחת אצילי ידיו ועיניו שקועות ומבעו רציני, והנה מתברר שהכל בכלל משחק עלוב שלו ובעצם די מובן מדוע הוצרך לעבור לישיבה שלהם ועוד באמצע זמן...

"אז מה בעצם אתה אומר לי יוסי, שאיציק הזה הוא לא כזה 'טלית שכולה תכלת' כמו שהוא נראה?"

"תקשיב חנני...", ידו של יוסי נחתה על כתפו בניסיון להעצים רושם דבריו ומהימנותם, "הוא אפילו לא פתיל תכלת... אני אומר לך... הבחור הזה לא חלק..." הוא גנח בהדגשה. "אם תתחיל לשמוע עליו את כל הסיפורים תצטרך להישאר כאן כל השבת, ואני עוד מתכנן להגיע הביתה לשבת. אבל אם תקשיב לי, אל תקבע עמו חברותא, בעצם אל תקשור עמו שום קשר..."

אוטובוס נוסף הגיח אל מובלעת התחנה, צינור הפליטה שלו נידב לאטמוספרה מנת עשן סמיכה ושחורה.

"זה האוטובוס שלי לישיבה", אמר חנני. "להתראות לך".

"שבת שלום גם לך, ותמסור ד"ש לשוורצברג" צחק יוסי ומיד הוסיף, "בעצם אל..."

חנני הרים את מזוודתו הכבדה מכל הציוד שאמו גדשה אותו, ובמאמץ הכניסה אל תא המטען העמוס לעייפה. האוטובוס היה עמוס אנשים, בקושי מצא חנני לעצמו מקום ישיבה.

הוא התיישב ומיד שקע בהרהורים על החדשות המופרכות שהשמיע לו חברו הוותיק והמפוזר. מבטו החיובי על איציק השתנה מן הקצה אל הקצה. מבחור אציל נפש ועדין מידות, הפך לעיר פרא, מופקר חסר גבולות.

המידע בער בו כמו גוש פחם לוהט. הבעות ההפתעה על פני חבריו כאשר ישמעו את החדשה המרעישה שבפיו, גירתה את כל חושיו ועיוורה כל שביב של קול מצפוני שעוד ניסה לבצבץ אצלו.

"בחור, כרטיס בבקשה!"

רק עכשיו הבחין במבקר חבוש הכומתה הכחולה שעומד מעליו ומבקש את קבלת תשלום הנסיעה. ויותר גרוע: רק עכשיו הוא נזכר שבכלל שכח לשלם...

ליבו צנח באחת. לא היה לו מה לעשות.

"נו, בחור, שבת עוד מעט..." זירז אותו המבקר. מבטי הנוסעים צלבו אותו.

כעת עשה חנני את טעותו הגדולה: הוא החל לפשפש בכיסיו, כאילו מחפש את כרטיס הנסיעה. המבקר עמד מולו, עיניו תקועות בו כמו נץ, כאילו העולם עוצר את נשימתו ומחכה רק לו שימצא את הכרטיס האובד, שמלבדו אף אחד לא יודע שכרטיס כזה איננו בנמצא.

משחלף זמן מה חדל לפשפש בכיסים ונשא אל המבקר עיניים נכלמות.

נדמה לו שהבחין בזיק של שביעות רצון שחלף בעיניו של המבקר. "אין לך כרטיס, אה?" אמר בארסיות בקול גדול שכל נוסעי האוטובוס ישמעו ויראו. "חשבת להתרים את אגד, הא? חי חי..."

עיני כל הנוסעים הייתה נתונה אל התקרית המוזרה.

"אני... אה... פשוט זה... שכחתי..." חנני גמגם באומללות.

"שחכת... חשבת... תכננת..." המבקר לאט את המילים בקול מתגבר והולך. "אדוני, אנחנו מכירים היטב את הסיפורים האלה... יותר מדי טוב..." נראה שהמבקר נהנה מתשומת הלב שהופנתה אליו, והחליט לנצל עד תום את ההזדמנות לנקום בבחור שמבחינתו מייצג את כל מה שבעייתי בחיינו.

"תגיד... לא בתורה שלכם כתוב שאסור לגנוב? אז מדוע אתה חושב שמותר לך?"

"אבל..." התחנן חנני, "אני באמת, בהן צדק, לא תכננתי חלילה לחמוק מתשלום, פשוט הייתי מבולבל כשעליתי לאוטובוס..."

"היית מבולבל", חיקה אותו המבקר בעליבות. "אותם תירוצים כולם..." סינן בלעג.

פניו של חנני להטו מבושה. ההשפלה הייתה צורבת. הוא התרומם בכבדות ממקומו, מלווה במבטיהם המנוכרים של הנוסעים כולם שעקבו אחר הדרמה המתחוללת, וניגש אל הנהג לשלם. הנהג הציץ עליו דרך המראה במשטמה.

"רציתי לשלם כבר מקודם אבל - "

" - שכחת..." השלים הנהג בקרירות.

אף אחד אינו מאמין לו. מושפל ונלעג שב אל מקומו, בורח ממבטיהם הנוקבים של הנוסעים. הוא אפילו שמע את אחד הנוסעים לוחש לבנו אגב צקצוק לשון "איזה חילול השם..."

הוא רצה לצרוח לכולם בקול גדול: "מה אתם רוצים ממני?!? אני לא גנב, ולא גזלתי אף אחד. בסך הכל שכחתי, קורה. כולנו בני אדם! מה, אין כאן אף אחד שחושב שבכל אופן מדובר כאן בטעות ותו לא? אף לא אחד?!"

הוא צנח אל מקומו והלאות פשתה בו כמו אש צורבת. בלי כל קשר עלתה לנגד עיניו דמותו של איציק שוורצברג. בעיני רוחו ראה אותו נתון למבטי לעג מהסוג שחווה הוא זה עתה, והלה מנסה, בכוחותיו הדלים, להדוף את הטענות, לשכנע את כולם שהוא בכלל בחור טוב... הוא רוצה להיות עוד יותר טוב...

עיניו השקועות ועצמות לחייו הגבוהות צפו מול עיניו של חנני. 'ואולי הוא באמת השתנה? אולי הוא כן לקח את עצמו בידיים? ואולי בכלל כל סיפוריו של יוסי שיהיה בריא, מצוצים מן האצבע? מניין לי הרשות להרוס חיי בחור על סמך גיבוב שמועות מופרזות?

הישיבה היתה נתונה בקלחת הרגילה של ערב שבת טרם חשכה. חלק עדיין התרוצצו בבהילות וביצעו כל מיני פעולות של הרגע האחרון, השאר ישבו בבית המדרש, מתכוננים אם בלימוד ואם באמירת קרבנות לקבל את פניה של שבת המלכה.

חנני נכנס אל היכל בית המדרש המואר, לבוש בגדי שבת נקיים ומגוהצים, עיניו נדדו אל מקומו של איציק שוורצברג, הוא מצא אותו שם, איך לא, שקוע בספרו, מנותק מכל הסובב.

'אל דאגה' לחש לו חנני בליבו, 'הסוד שלך שמור עמי'...

קשה לך?
זקוק לעזרה?

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18 ★שיחת חינם